

पोलीस शिपाई पदाच्या भरती प्रक्रियेत निवडसूची /
प्रतीक्षासूची तयार करणे व निवडसूचीची कालमर्यादा
निश्चित करणे.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक - पोलीस-१८१९/प्र.क्र.३१६/पोल-५अ

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

दुसरा मजला, मंत्रालय,

मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- १० डिसेंबर, २०२०

- वाचा :-** १) शासन निर्णय, गृह विभाग, क्र.आरसीटी-०३११/प्र.क्र.२२८/पोल-५अ,
दि.१६/०६/२०११ व त्यानंतर सेवाप्रवेश नियमांमध्ये वेळोवेळी केलेल्या
सुधारणांबाबतचे दि.०७/०१/२०१६, दि.२२/०२/२०१६, दि.२७/०७/ २०१६,
दि.२३/०६/२०१७, दि.१९/०९/२०१७ व दि.२३/०३/२०१८ चे शासन आदेश.
- २) शासन निर्णय, गृह विभाग, क्रमांक आरटीआर - ०३१२/प्र.क्र.२३४/पोल-५अ,
दिनांक ०८/१०/२०१२
- ३) शासन निर्णय, गृह विभाग, क्रमांक जेएलई-१०१५/१६६६/प्र.क्र.३०२/१५/तुरुंग-१,
दिनांक ०६/११/२०१५ व दिनांक १५/०१/२०१६.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यातील पोलीस व कारागृह हे गृह विभागाच्या अखत्यारीतील विभाग आहेत. पोलीस विभागातील पोलीस शिपाई व कारागृह विभागातील कारागृह शिपाई ही पदे संदर्भाधिन, दिनांक १६/०६/२०११ चे शासन निर्णय [महाराष्ट्र पोलीस शिपाई (सेवाप्रवेश) नियम, २०११] व त्यामध्ये शासनाने वेळोवेळी केलेल्या सुधारणांनुसार भरती प्रक्रिया राबवून भरण्यात येतात. तसेच, राज्य राखीव पोलीस दलातील सशस्त्र पोलीस शिपाई ही पदे संदर्भाधिन, दिनांक ०८/१०/२०१२ च्या शासन निर्णयातील [राज्य राखीव पोलीस बलातील सशस्त्र पोलीस शिपाई (पुरुष)(सेवाप्रवेश) नियम, २०१२] तरतुदीनुसार भरती प्रक्रिया राबवून भरण्यात येतात. सदरहू सेवाप्रवेश नियमांमध्ये भरतीसाठी तयार करण्यात आलेली निवडसूचीचा वैध कालावधी, प्रतीक्षा सुचीची कार्यपद्धती इत्यादीबाबत स्पष्ट तरतुद नसल्याने सद्यस्थितीत निवडसूची तयार करण्याबाबत सामान्य प्रशासन विभागाच्या क्रमांक एसआरव्ही-१०९७/प्र.क्र.३१/९८/१६-अ, दि.१९/०३/१९९९ व क्र. एसआरव्ही-१०१२/ प्र.क्र.१६/१२/ १६-अ, दि.१३/०८/२०१४ च्या परिपत्रकांमधील सुचनांनुसार कार्यवाही केली जाते.

भरती प्रक्रियेत तयार करण्यात आलेल्या निवडसूचीवरील काही उमेदवार विविध कारणांसाठी पोलीस शिपाई नियुक्ती नाकारतात. तसेच, वैद्यकीय कारणास्तव काही उमेदवार पोलीस शिपाई पदासाठी अपात्र ठरतात. अशा परिस्थितीत प्रतीक्षा यादीतील उमेदवारांचा आवश्यकतेनुसार निवडसूचीवर समावेश करून पोलीस शिपाई पदावर नियुक्ती देण्याची कार्यवाही करण्यात येते. परंतु नियुक्ती नाकारणाऱ्या / वैद्यकीय कारणास्तव व भरतीच्या निकषांनुसार आवश्यक कागदपत्रांअभावी अपात्र ठरणार्या निवडसूचीवरील उमेदवारांची संख्या मोठ्या प्रमाणात असते. तसेच, नियुक्ती स्विकारल्यानंतर नजिकच्या कालावधीत राजीनामा देणाऱ्या उमेदवारांचे प्रमाणही वाढीस लागले आहे. त्यामुळे प्रतीक्षा यादीतील उमेदवार कमी पडतात. परिणामी भरती प्रक्रिया राबवूनही पोलीस शिपायांची पदे रिक्त राहतात. त्यामुळे जेवढ्या पदांसाठी भरती प्रक्रिया

राबविली आहे, तेवढी सर्व पदे भरण्यासाठी धोरण निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

१. निवडसूची व प्रतीक्षासूची :- पोलीस शिपाई / सशस्त्र पोलीस शिपाई/ कारागृह शिपाई या पदांची निवडसूची तयार करतांना निवडसूचीवर खालीलप्रमाणे उमेदवारांचा समावेश करण्यात यावा :-

अ.क्र.	प्रवर्गनिहाय रिक्त पदांची संख्या	निवडसूचीमध्ये समाविष्ट करावयाच्या उमेदवारांची संख्या
१.	१	३
२.	२ ते ४	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या १०० टक्के किंवा ५ यापैकी जे अधिक असेल ते.
३.	५ ते ९	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या ५० टक्के किंवा १० यापैकी जे अधिक असेल ते.
४.	१० ते ४९	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या ३० टक्के किंवा १५ यापैकी जे अधिक असेल ते.
५.	५० किंवा याहून अधिक	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या २५ टक्के.

वरीलप्रमाणे अतिरिक्त उमेदवारांच्या संख्येची परिगणना करतांना उमेदवारांची संख्या अपूर्णाकात येत असल्यास पुढील पूर्णांक संख्या विचारात घेण्यात यावी.

२. उमेदवारांना समान गुण मिळाल्यास :- एकापेक्षा जास्त उमेदवारांना समान गुण प्राप्त झाले असतील अशा उमेदवारांचा गुणवत्ता यादीमधील प्राधान्यक्रम पुढीलप्रमाणे निश्चित करण्यात यावा :-

- १) आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याच्या पाल्यास प्रथम प्राधान्य राहिल.
- २) समान गुणप्राप्त उमेदवारांमध्ये आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याचा पाल्य नसेल अथवा वरील अनुक्रमांक १ नुसार एकापेक्षा अधिक उमेदवार समान गुणप्राप्त असतील त्यापैकी वयाने ज्येष्ठ असलेल्या उमेदवारास प्राधान्य देण्यात यावे.
- ३) वरील अनुक्रमांक १ व २ या दोन्ही अटींमध्ये देखील समान ठरत असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत, अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकास उच्चतर शैक्षणिक अर्हता (पदव्युत्तर पदवीधर, पदवीधर, उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण, माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण अशाप्रकारे) धारण करणाऱ्या उमेदवारास प्राधान्यक्रम देण्यात यावा.
- ४) वरील अनुक्रमांक १, २ व ३ या तिन्ही अटींमध्ये देखील समान ठरत असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत, सदर पदाच्या सेवाप्रवेश नियमामध्ये विहित असलेल्या किमान शैक्षणिक अर्हतेमध्ये उच्चतर गुणप्राप्त उमेदवारास प्राधान्यक्रम देण्यात यावा.

[टीप:-आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याचा पाल्य म्हणजे शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक एससीवाय-१२०५/प्र.क्र.१८९/म-७, दिनांक २३/०१/२००६ अन्वये गठीत करण्यात आलेल्या जिल्हाधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय समितीने ज्या कुटुंबास शेतकऱ्याच्या आत्महत्या प्रकरणी मदतीसाठी पात्र ठरविले असेल अशा कुटुंबातील मृत शेतकऱ्याचा पाल्य (पत्नी/मुलगे/मुलगी) होय.]

३. निवडसूचीची कालमर्यादा :-

- १) निवड समितीने तयार केलेली निवडसूची १ वर्षासाठी किंवा निवडसूची तयार करतांना ज्या दिनांकापर्यंतची रिक्त पदे विचारात घेण्यात आली आहेत त्या दिनांकापर्यंत, यापैकी जे नंतर घडेल त्या दिनांकापर्यंत विधीग्राह्य राहिल. त्यानंतर ही निवडसूची व्यपगत होईल.
 - २) निवड समितीने तयार केलेल्या निवडसूचीमधून ज्येष्ठतेनुसार उमेदवारांची नियुक्तीसाठी शिफारस केल्यानंतर शिफारस केलेला उमेदवार सदर पदावर विहित मुदतीत रुजू न झाल्यास किंवा संबंधित पदाच्या सेवाप्रवेश नियमातील तरतुदीनुसार, किंवा जात प्रमाणपत्र/अन्य आवश्यक प्रमाणपत्रांची अनुपलब्धता/अवैधता किंवा अन्य कोणत्याही कारणास्तव नियुक्तीसाठी पात्र ठरत नसल्याचे आढळून आल्यास अथवा शिफारस केलेला उमेदवार रुजू झाल्यानंतर नजिकच्या कालावधीत त्याने राजीनामा दिल्यामुळे किंवा त्याचा मृत्यू झाल्याने पद रिक्त झाल्यास, अशी पदे त्या त्या प्रवर्गाच्या निवडसूचीतील अतिरिक्त उमेदवारांमधून वरिष्ठतेनुसार उतरत्या क्रमाने भरण्यात यावीत. मात्र, अशी कार्यवाही निवडसूचीच्या कालमर्यादेत करण्यात यावी".
४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२०१२११११४२२७१७२९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.
- महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(व्यं.मा.भट)

उप सचिव, गृह विभाग

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (गृह), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. अपर मुख्य सचिव (अ. व सु.), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
६. अपर पोलीस महासंचालक, प्रशिक्षण व खास पथके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
७. अपर पोलीस महासंचालक, राज्य राखीव दल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
८. अपर पोलीस महासंचालक, लोहमार्ग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
९. अपर पोलीस महासंचालक व कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. सर्व पोलीस आयुक्त (लोहमार्गसह)
११. सर्व परिक्षेत्रीय विशेष पोलीस महानिरीक्षक
१२. पोलीस उपमहानिरीक्षक, गडचिरोली परिक्षेत्र, कॅम्प नागपूर
१३. सर्व पोलीस अधीक्षक (लोहमार्गसह)
१४. सर्व अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह/ जिल्हा कारागृह/ खुले कारागृह
१५. सर्व समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बल, गट क्रमांक १ ते १९.
१६. कार्यासन (तुरुंग -१), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१७. निवडनस्ती